

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA SAMORZĄDÓW – METROPOLIA BYDGOSZCZ ZA ROK 2020

W 2015 r. została uchwalona ustawa o związkach metropolitalnych, która dawała możliwość utworzenia takich związków przez największe polskie miasta wraz z okolicznymi samorządami. Ustawa zakładała znaczące finansowanie tej formy współpracy środkami z budżetu państwa. Jednak, w poprzedniej kadencji Sejmu usunięto z obiegu prawnego tę ustawę, tworząc tylko jeden związek metropolitalny w kraju, na Śląsku.

W związku z tym, Prezydent Bydgoszczy Rafał Bruski zaproponował Włodarzom samorządów, które chciały z Bydgoszczą utworzyć związek Metropolitalny założenie stowarzyszenia, jako alternatywnej formy współpracy między samorządowej. 15 września 2016 r. odbyło się w Bydgoszczy Zebranie Założycielskie, na którym przedstawiciele 19 miast i gmin oraz 2 powiatów podjęli uchwałę o powołaniu Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz. 23 listopada 2016 r. postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy Stowarzyszenie Metropolia Bydgoszcz zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego, a od lutego 2017 roku zaczęło funkcjonować Biuro Stowarzyszenia. Powołane wzorem Gdańska czy Poznania Stowarzyszenie, jest alternatywną do formuły związku metropolitalnego formą współpracy samorządów, której celem jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru stowarzyszenia, a także jego promocja i dbanie o wspólne interesy zrzeszonych samorządów.

Lista głównych inicjatyw podjętych w 2020 roku w oparciu o współpracę metropolitalną w ramach Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz na rzecz realizacji działań statutowych:

1. Stowarzyszenie kontynuuje stałą współpracę z Bydgoską Agencją Rozwoju Regionalnego w zakresie promocji gospodarczej regionu. W ramach tej współpracy:
  - Przeprowadzono kilka szkoleń dla członków stowarzyszenia z zakresu przygotowania procesów inwestycyjnych, obsługi inwestorów i innych dotyczących wykorzystania potencjału gospodarczego regionu;
  - BARR przygotowując oferty inwestycyjne dla potencjalnych inwestorów bierze pod uwagę tereny nie tylko z Bydgoszczy, ale i z obszaru całego Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz;
  - Zrzeszone w stowarzyszeniu samorzady mają możliwość zamieszczania swoich terenów inwestycyjnych w metropolitalnej, internetowej bazie pod adresem www.invest.barr.pl ;
  - Kontynuowana jest realizacja projektu pn.: „Wsparcie internacjonalizacji MŚP oraz promocji gospodarczej regionu na obszarze funkcjonowania Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz” jest wspólnym przedsięwzięciem Bydgoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego (lider projektu) i Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz (partner projektu). Projekt został wybrany do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, poddziałanie 1.5.2 – Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw. Budżet projektu wynosi 7.425.250,69 złotych, a dofinansowanie unijne - 5.709.950,47 złotych. Planowany okres realizacji projektu to sierpień 2018 – lipiec 2023 r.

Projekt, zgodnie z tytułem, przewiduje dwa rodzaje działań. W ramach wsparcia internacjonalizacji MŚP zaplanowano pomoc finansową dla przedsiębiorstw w zakresie takich działań, jak udział w międzynarodowych targach i wystawach oraz związanych z nimi misjach gospodarczych, czy wyszukiwanie i dobór partnerów na rynkach docelowych. Planowany jest również cykl spotkań szkoleniowo-informacyjnych, poświęconych różnym aspektom prowadzenia działalności gospodarczej na rynkach zagranicznych.

W zakresie promocji gospodarczej regionu projekt opracowano katalogi i ulotki promocyjne dla wszystkich gmin – członków Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz, opracowano i przeprowadzono pierwszą część kampanii promocyjnej w mediach tradycyjnych i elektronicznych oraz zlecono wykonanie filmu promującego potencjał gospodarczy i inwestycyjny regionu. Stworzona została także profesjonalna internetowa baza ofert inwestycyjnych dla obszaru gmin – członków stowarzyszenia.

W ramach projektu przedstawiciele SMB oraz BARR mają możliwość uczestniczenia cyklicznie jako wystawca w dwóch ważnych imprezach targowych – Międzynarodowych Targach Nieruchomości i Inwestycji Expo Real w Monachium, promując potencjał gospodarczy regionu oraz Międzynarodowej Giełdzie Turystycznej ITB Berlin – promując walory turystyczne i produkty regionalne. Z uwagi na pandemię koronawirusa COVID-19 zaplanowane na 2020 roku wyjazdy na ww. wydarzenia, a także na inne krajowe imprezy targowe o międzynarodowym charakterze nie odbyły się.

2. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej – SUMP (ang. „Sustainable Urban Mobility Plan”) Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury, Komisją Europejską, Inicjatywą Jaspers oraz Centrum Unijnych Projektów Transportowych w ramach przygotowania do kolejnej perspektywy finansowej, od 2019 roku realizuje pilotaż, którego celem jest wsparcie merytoryczne miast i obszarów funkcjonalnych w przygotowaniu lub aktualizacji planu zrównoważonej mobilności miejskiej. Plany te (SUMP-y) mają być wymagane przez Komisję Europejską przy pozyskiwaniu dofinansowania ze środków unijnych na projekty transportowe i komunikacyjne w perspektywie finansowej na lata 2021 – 2027.

Do udziału w pilotażu, podobnie jak inne polskie miasta, Bydgoszcz aplikowała wraz ze swoim naturalnym obszarem funkcjonalnym – jako Metropolia Bydgoszcz. Dokument będzie opracowywany w ścisłej współpracy Miasta Bydgoszcz i gmin partnerskich.

Program ma na celu:

- Wsparcie władz lokalnych w kompleksowym podejściu do działań związanych z kształtowaniem mobilności miejskiej obejmującej transport, ochronę środowiska, zdrowie, rozwój społeczny i gospodarczy;
- Transfer wiedzy i dobrych praktyk do jednostek samorządu terytorialnego, wsparcie miast i obszarów funkcjonalnych w przygotowaniu lub aktualizacji planu zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP).

W ostatnich dniach 2020, na mocy zawartego pomiędzy Miastem Bydgoszcz a Stowarzyszeniem Metropolia Bydgoszcz porozumieniem ogłoszono postępowanie publiczne na wyłonienie wykonawcy Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego.

3. Miasto Bydgoszcz rozszerzając w 2018 roku program Bydgoskiej Karty Seniora 60+ na obszar całego Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz, wprowadziło jednocześnie Metropolitalną Kartę Seniora 60+. Seniorzy z gmin zrzeszonych w SMB mogą korzystać z szeregu zniżek i atrakcji w ramach karty, która obowiązuje u wszystkich partnerów z całego obszaru metropolii. W 2020 roku kontynuowano realizację cieszącego się wśród mieszkańców dużym zainteresowaniem programu. Na 3 kwartał 2020 roku planowana była kampania promocyjna mająca na celu upowszechnienie programu wśród seniorów, a także zachęcenie kolejnych przedsiębiorców do zostania jego partnerem. Z uwagi na pandemię koronawirusa COVID-19 kampanię przełożono na późniejszy okres.
4. Stowarzyszenie Metropolia Bydgoszcz rozwija aplikację mobilną „Metropolia Bydgoszcz”, która skupia w jednym miejscu niezbędne informacje dotyczące zrzeszonych samorządów. M.in.: kalendarz wydarzeń, bazę noclegową, listę partnerów Karty Seniora 60+.
5. Miasto Bydgoszcz tworzy Bydgoską Grupę Zakupową, do której poza innymi podmiotami, należy 9 samorządów z terenu Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz. Bydgoszcz, komunalne spółki, jednostki budżetowe, szpitale, część gmin tworzących Metropolię Bydgoszcz, a także inne samorządy wchodzące w skład Bydgoskiej Grupy Zakupowej wspólnie kupują gaz ziemny oraz energię elektryczną po uzyskanej w drodze przetargów atrakcyjnej cenie. W 2020 roku odbyły się kolejne wspólne przetargi – na zakup gazu na lata 2021-2020 oraz na energię elektryczną na 2021 rok.
6. Miasto Bydgoszcz, w ramach współpracy metropolitalnej, kontynuuje z gminami SMB współpracę w zakresie zagospodarowania odpadów i utylizacji ich w bydgoskim Zakładzie Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych „ProNatura”. Na koniec 2020 do bydgoskiej instalacji trafiły śmieci z 10 gmin z obszaru Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz.
7. Miasto Bydgoszcz w ramach współpracy metropolitalnej konsekwentnie rozwija sieć połączeń z gminami ościennymi w oparciu o miejskie autobusy. To właśnie organizacja transportu była jednym z głównych zadań związków metropolitalnych, na które, zgodnie z założeniami ustawy o związkach metropolitalnych, w dużej mierze miały być przeznaczone dodatkowe środki z budżetu państwa. Bez tego typu systemowych rozwiązań wpieranie rozwoju transportu poza miastem centralnym z powodów finansowych jest ogromnie trudne. Miasto Bydgoszcz, w ramach współpracy metropolitalnej, oferuje zainteresowanym gminom współfinansowanie komunikacji publicznej do tych gmin.
W roku 2018 oferta komunikacji międzygminnej została poszerzona o możliwość dojazdu m.in. do Wilcza (linią 93), Bożenkowa (98), Nekli (94) i Kozielca (97). Na koniec 2019r. w ramach podpisanych porozumień międzygminnych z czterema gminami ościennymi (Białymi Błotami, Osielskiem, Nową Wsią Wielką i Dobrczem) funkcjonuje już 9 linii autobusowych całorocznych (91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98 i 99). W kwietniu 2020 roku zostało podpisane kolejne porozumienie z Gminą Dąbrowa Chełmińska na obsługę sezonowej linii autobusowej nr 40 do Ostromecka.
8. W 2019 roku w ramach metropolitalnej współpracy wprowadzono Metropolitalną Kartę Uczniowską dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych zamieszkujących na terenie gmin, z którymi Miasto Bydgoszcz zawarło porozumienie dotyczące komunikacji miejskiej (Dobrcz,

Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Białe Błota). Te gminy oferują mieszkańcom kartę, która umożliwia uczniom korzystanie z komunikacji miejskiej zarówno na liniach międzygminnych jak i w komunikacji publicznej na terenie Bydgoszczy w bardzo atrakcyjnej cenie (bilet miesięczny 10 zł, roczny 100zł). W 2020 roku rozszerzono możliwość dołączenia do programu Metropolitalnej Karty Uczniowskiej gminom, które do których nie kursują obecnie połączenia międzygminne oparte o bydgoską sieć autobusów. Pierwszą gminą, która skorzystała z tej możliwości jest Gmina Sienko.

9. Bydgoszcz przez ostatnie kilka lat, podobnie jak inne duże miasta w Polsce organizuje cieszącą się ogromną popularnością wśród mieszkańców akcją rabatową ZA PÓŁ CENY. Od 2017, w ramach działań metropolitalnych, oferta współpracy została skierowana do przedsiębiorców – partnerów z obszaru wszystkich gmin Metropolii Bydgoszcz, aby mieszkańcy z całego jej obszaru mogli skorzystać z licznych ofert promocyjnych „za pół ceny”. W 2020 roku zorganizowano już czwartą edycję tego wydarzenia na całym obszarze bydgoskiej metropolii. Mając na uwadze panujące obostrzenia i trudną sytuację przedsiębiorców w czasie pandemii zdecydowana, aby organizowana wcześniej akcja w formule weekendowej trwała w tej edycji przez cały tydzień.
10. Od 2019 roku bierzemy udział w ogólnopolskiej rywalizacji Rowerowa Stolica Polski. Głównym organizatorem i inicjatorem akcji jest Miasto Bydgoszcz, które z gminami stowarzyszenia startuje jako drużyna Metropolia Bydgoszcz. W tym ogólnopolskim projekcie w 2020 roku wzięły udział 43 miasta prezydenckie z 15 województw. W ramach działań integrujących mieszkańców obszaru metropolii zorganizowano niedzielne przejazdy rowerowe z Bydgoszczy do gmin członkowskich. Dodatkowo w ramach wewnętrznej rywalizacji wybrano Najbardziej Rowerową Gminę i Najbardziej Rowerową Szkołę Metropolii Bydgoszcz 2020 roku.
11. W grudniu 2020 roku KPEC Spółka z o.o. zakończyła budowę pierwszej z pięciu nowoczesnych elektrociepłowni gazowych pracujących w wysokosprawnej kogeneracji. Instalacja powstała w Szubinie, kolejne w Nakle nad Notecią i na bydgoskiej Osowej Górze zostaną oddane do użytku w pierwszej połowie 2021 roku, natomiast nowoczesne źródła w Solcu Kujawskim i Koronowie zostaną wybudowane na przełomie 2021 i 2022 roku. Dzięki elektrociepłowniom, Spółka wyprodukuje energię elektryczną i energię ciepłą. Energia wyprodukowana w tych źródłach pozwoli na dostarczenie w okresie letnim do odbiorców na Osowej Górze, w Nakle nad Notecią, Szubinie, Koronowie i Solcu Kujawskim energii ciepłej do podgrzania wody użytkowej, dzięki czemu w okresie letnim Spółka zrezygnuje z użycia węglowych źródeł ciepła, natomiast w okresie zimowym elektrociepłownie pozwolą na zredukowanie ilości spalonego węgla, dzięki wzajemnemu wspomaganemu ciepłowni tradycyjnej i źródła gazowego.

Zadania są współfinansowane ze środków z NFOŚiGW z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Inwestycje są podzielone na dwa Projekty:

1. dla lokalizacji w Szubinie, Nakle nad Notecią i Osowej Górze: całkowite koszty projektu: 23,245 mln złotych brutto
2. dla lokalizacji w Koronowie i Solcu Kujawskim: całkowite koszty projektu: 15,333 mln złotych brutto.

- Źródła pracujące w wysokosprawnej kogeneracji pozwolą na redukcję zużycia energii pierwotnej pochodzącej z miazła węgla kamiennego, redukcję gazów cieplarnianych emitowanych do atmosfery oraz produkcję energii elektrycznej. Źródła kogeneracyjne są efektywne energetycznie, bowiem wyprodukowana energia cieplna jest efektem towarzyszącym produkcji energii elektrycznej, w przeciwieństwie do ciepłowni, gdzie paliwo spala się wyłącznie do produkcji ciepła.
12. W październiku 2020 roku, odbyło się pierwsze (odkładane wcześniej z powodu pandemii) formalne posiedzenie Rady Gospodarczej przy Stowarzyszeniu Metropolia Bydgoszcz. W czasie spotkania przyjęto regulamin Rady, a także wybrano jej Przewodniczącą, którym został Piotr Terlecki – Prezes Zarządu Izby Przemysłowo-Handlowej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Na spotkaniu przedstawiono również instrumenty wsparcia przedsiębiorców realizowane przez Bydgoską Agencję Rozwoju Regionalnego, a także dane dotyczące podziału i wykorzystania środków unijnych z Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P. Dyskutowano także nad założeniami do nowej Strategii Województwa – Strategii Przyspieszenia 2050+.
  13. W maju 2020 roku Prezydent Bydgoszczy wystąpił do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Przewodniczącej Sejmiku Kujawsko-Pomorskiego o utworzenie instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 w oparciu o obszar i strukturę Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz.
  14. W grudniu 2020 roku Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął nową Strategię Województwa – Strategia Przyspieszenia 2050+. W dokumencie tym oficjalnie uznano obszar Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz, jako Miejski Obszar Funkcjonalny Bydgoszczy, co umożliwi realizację Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w nowej perspektywie finansowej UE.

Wzajemne oddziaływanie dużego miasta i ościennych gmin to proces naturalny i coraz bardziej pogłębiający się. Mieszkańcy dużych miast wyprowadzają się na ich obrzeża, a jednocześnie wielu mieszkańców okolicznych gmin pracuje w największym mieście regionu. Mieszkańcy całego obszaru metropolitalnego korzystają z oferty kulturowej, handlowej, oświatowej miasta centralnego. W mieście tym, korzystają też najczęściej ze służby zdrowia czy wydarzeń rozrywkowych. Dla zapewnienia komfortu i ciągłej poprawy jakości życia mieszkańców samorzady podejmują współpracę w coraz większej liczbie obszarów. Utworzenie i działalność stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz w skuteczny sposób wspiera proces pogłębiania takiej współpracy, budowania pozytywnych relacji i wzajemnego zaufania między samorządami, a także rozwijania poczucia wspólnoty metropolitalnej pomiędzy mieszkańcami poszczególnych miejscowości. Działania te, konsekwentnie i w namacalny sposób potwierdzają wzajemne ciążenie zrzeszonych samorządów i w przyszłości powinny być kluczowe przy podejmowaniu decyzji przez rządzących, co do kształtu formalnej metropolii w naszym województwie. Na niezbędne rozwiązania prawne w tym zakresie (wzorem ustawy metropolitalnej dla Śląska) czekają wszystkie miasta Unii Metropolii Polskich.

**Opracował: Łukasz Krupa
Dyrektor Biura Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz**